

248304

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248304

ความสัมพันธ์ระหว่างความเหนื่อยหน่ายในงานและพฤติกรรม
ในการเผชิญปัญหาของพนักงานคุมประพฤติ
กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

ปิยรัชนี้ ตระกูลจันทร์แสง

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2555

ความสัมพันธ์ระหว่างความเหนื่อยหน่ายในงานและพฤติกรรม
ในการเผชิญปัญหาของพนักงานคุมประพฤติ
กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

ปิยรัชนี้ ตระกูลจันทร์แสง

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2555

ความสัมพันธ์ระหว่างความเหนื่อยหน่ายในงานและพฤติกรรมในการเผชิญปัญหา
ของพนักงานคุมประพฤติ กรมคุมประพฤติ
กระทรวงยุติธรรม

ปิยรพี ตระกูลจันทร์แสง

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ

.....

รองศาสตราจารย์พรพิมล วรวิมลพิทักษ์พงศ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวรรณ ชีระพงษ์

.....กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวรรณ ชีระพงษ์

.....กรรมการ

นางสาวทิพวรรณ ขำขาว

29 มีนาคม 2555

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวรรณ ธีระพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ผู้ซึ่งให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจแก้ไขการค้นคว้าแบบอิสระจนเสร็จสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์พรพิมล วรวิมลพิรุฑพงศ์ และคุณทิพวรรณ ขำขาว ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ และให้คำแนะนำเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพติทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกแก่ผู้เขียนในการเก็บข้อมูลจนครบถ้วนสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณคุณทองปลิว ตระกูลจันทร์แสง (ป้า) และคุณทัศนีย์ ตระกูลจันทร์แสง (แม่) ที่ปลูกฝังให้เห็นความสำคัญของการศึกษา รวมถึงทุกคนในครอบครัวตระกูลจันทร์แสง ครอบครัวคมฤช และป้าดี ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในทุกเรื่อง

ขอขอบคุณพี่น้องชาวคุมประพติทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล เพื่อนๆ จิตวิทยาการศึกษา รหัส 50 และเพื่อนแอ ที่ช่วยเหลือ และให้ความช่วยเหลือในการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้

ปิยรัชณี ตระกูลจันทร์แสง

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ความสัมพันธ์ระหว่างความเหนื่อยหน่ายในงานและ
พฤติกรรมในการเผชิญปัญหาของพนักงานคุมประพฤติ
กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

ผู้เขียน

นางสาวปิยรัชณี ตระกูลจันทร์แสง

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรพรรณ ธีระพงษ์

บทคัดย่อ

248304

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเหนื่อยหน่ายในงาน พฤติกรรมในการ
เผชิญปัญหา และความสัมพันธ์ระหว่างความเหนื่อยหน่ายในงานและพฤติกรรมในการเผชิญปัญหา
แต่ละด้านของพนักงานคุมประพฤติ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม กลุ่มตัวอย่าง คือ
ข้าราชการตำแหน่งพนักงานคุมประพฤติ ระดับปฏิบัติการ และพนักงานราชการตำแหน่งพนักงาน
คุมประพฤติ จำนวน 312 คน

ผลการวิจัยพบว่า

พนักงานคุมประพฤติมีความเหนื่อยหน่ายในงานด้านความรู้สึกว่าตนไม่ประสบ
ความสำเร็จอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.84 (S.D. = 9.52) พฤติกรรมการเผชิญปัญหาที่
พนักงานคุมประพฤติใช้มากที่สุด จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการประเมินค่าใหม่ทางบวก และด้านการ
วางแผนแก้ไขปัญหา มีคะแนนเฉลี่ยสัมพัทธ์ เท่ากับ 0.18 ส่วนด้านที่ใช้น้อยที่สุด คือ ด้านการ
เผชิญหน้ากับปัญหา มีคะแนนเฉลี่ยสัมพัทธ์ เท่ากับ 0.08

ความเหนื่อยหน่ายในงานกับพฤติกรรมในการเผชิญปัญหาในภาพรวม ไม่มีความสัมพันธ์
กัน แต่เมื่อแยกวิเคราะห์ให้ละเอียดขึ้นพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความเหนื่อยหน่ายในงานกับ
พฤติกรรมการเผชิญปัญหา ทั้ง 8 ด้าน มีความสัมพันธ์กันบางส่วน ดังต่อไปนี้

1. ความเหนื่อยหน่ายในงานมีความสัมพันธ์ในทางบวก กับ การเผชิญหน้ากับปัญหา การควบคุมระยะห่างของปัญหา และการหลีกเลี่ยงหรือหนีปัญหา
2. ความเหนื่อยหน่ายในงานมีความสัมพันธ์ในทางลบ กับ การแสวงหาแหล่งสนับสนุนทางสังคม การประเมินค่าใหม่ทางบวก และการวางแผนแก้ไขปัญหา
3. ความเหนื่อยหน่ายในงานด้านอาการอ่อนล้าทางอารมณ์ มีความสัมพันธ์ในทางบวก กับ การควบคุมระยะห่างของปัญหา การหลีกเลี่ยงหรือหนีปัญหา การเผชิญหน้ากับปัญหา การพยายามควบคุมตัวเอง และการแสดงความรับผิดชอบต่อปัญหา
4. ความเหนื่อยหน่ายในงานด้านการลดคุณค่าความเป็นบุคคลในผู้รับบริการมีความสัมพันธ์ในทางบวก กับ การเผชิญหน้ากับปัญหา การควบคุมระยะห่างของปัญหา การแสดงความรับผิดชอบต่อปัญหา การหลีกเลี่ยงหรือหนีปัญหา และการพยายามควบคุมตัวเอง
5. ความเหนื่อยหน่ายในงานด้านความรู้สึกว่าตนไม่ประสบความสำเร็จมีความสัมพันธ์ในทางลบ กับ การวางแผนแก้ไขปัญหา การแสวงหาแหล่งสนับสนุนทางสังคม การประเมินค่าใหม่ทางบวก และการพยายามควบคุมตัวเอง
6. ความเหนื่อยหน่ายในงานด้านความรู้สึกว่าตนไม่ประสบความสำเร็จมีความสัมพันธ์ในทางบวก กับ การหลีกเลี่ยงหรือหนีปัญหา

Independent Study Title The Relationship Among Job Burnout and Problem Coping Behaviors of Probation Officers, Department of Probation, Ministry of Justice

Author Ms. Piyaratchanee Tragoonjansaeng

Degree Master of Science (Counseling Psychology)

Independent Study Advisor Assistant Professor Dr. Teerawan Teerapong

Abstract

248304

The purposes of this research were to study the level of job burnout, problem coping behaviors and the relationship among job burnout and each a side of problem coping behaviors of probation officers, department of probation, ministry of justice. The subjects ($n = 312$) in the study are among the field officers of Department of Probation and the contract officers of Department of Probation.

The results of the study were as follow

Probation officers lack of personal accomplishment at a high level; the average is 10.84 (S.D. = 9.52). The two coping behavioral which probation officers scale the most are positive reappraisal and planful problem solving with the average of 0.18. The least in problem confronting with the average of 0.08.

Job burnout and problem coping behaviors are not related in the big picture but when consider carefully with conjunction of the 8 aspect of problem coping behavioral, there appear some partial relation as the following:

1. The positive relation between job burnout and confrontive coping, distancing and, escape-avoidance.
2. The negative relation between job burnout and seeking social support, positive reappraisal and, planful problem solving.
3. The positive relation between emotional exhaustion and distancing, escape-avoidance, confronting coping , self controlling and, accepting responsibility.
4. The positive relation between depersonalization and confrontive coping, Distancing, accepting responsibility, escape-avoidance and, self controlling.
5. The negative relation between lack of personal accomplishment and planful problem solving, seeking social support, positive reappraisal and, self controlling.
6. The positive relation between lack of personal accomplishment and escape-avoidance.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย	5
1.3 สมมติฐานการวิจัย	5
1.4 ขอบเขตการวิจัย	5
1.5 ตัวแปรในการวิจัย	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความเหนื่อยหน่ายในงาน	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมในการเผชิญปัญหา	15
2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับงานคุมประพฤติ	23
2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความเหนื่อยหน่ายในงานและพฤติกรรมในการเผชิญปัญหา	24
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25

บทที่ 3	ระเบียบวิธีการวิจัย	30
	3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
	3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
	3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	34
	3.4 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	34
	3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
	4.1 ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	37
	4.2 ความเหนื่อยหน่ายในงาน	40
	4.3 พฤติกรรมการเผชิญปัญหา	41
	4.4 การทดสอบสมมติฐาน	42
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	48
	5.1 สรุปผลการวิจัย	48
	5.2 การอภิปรายผล	51
	5.3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้	63
	5.4 ข้อเสนอแนะของการทำวิจัยครั้งต่อไป	65
บรรณานุกรม		66
ภาคผนวก		72
	ภาคผนวก ก หนังสือขออนุญาตทดลองใช้แบบวัดทำวิจัยเพื่อการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ	73
	ภาคผนวก ข หนังสืออนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ	74
	ภาคผนวก ค แบบสอบถาม	75
ประวัติผู้เขียน		80

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา ระยะเวลาในการทำงาน ตำแหน่ง และภารกิจที่รับผิดชอบของพนักงานคุมประพฤติที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 312 คน	37
2	คะแนนเต็ม คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความเหนื่อยหน่ายในงานของกลุ่มตัวอย่าง	40
3	คะแนนเต็ม คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคะแนนเฉลี่ยสัมพัทธ์ของพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของกลุ่มตัวอย่าง	41
4	การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความเหนื่อยหน่ายในงาน และพฤติกรรมในการเผชิญปัญหาในภาพรวม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน	42
5	การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความเหนื่อยหน่ายในงานด้านอาการอ่อนล้าทางอารมณ์ และพฤติกรรมในการเผชิญปัญหาทั้ง 8 ด้าน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน	44
6	การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความเหนื่อยหน่ายในงานด้านการลดคุณค่าความเป็นบุคคลในผู้รับบริการ และพฤติกรรมในการเผชิญปัญหาทั้ง 8 ด้าน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน	45
7	การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความเหนื่อยหน่ายในงานด้านความรู้สึกว่าตนไม่ประสบความสำเร็จ และพฤติกรรมในการเผชิญปัญหาทั้ง 8 ด้าน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน	46

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	กระบวนการเกิดอาการเหนื่อยหน่าย	11
2	กรอบแนวคิดในการศึกษา	29
3	การแบ่งระดับความเหนื่อยหน่ายในแต่ละด้าน	32